

SOKSZOROSÍTÓ IPAR

A BUDAPESTI SOKSZOROSÍTÓK IPARTESTÜLETE HIVATALOS LAPJA

MEGJELENIK MINDEN 10-ÉN ÉS 25-ÉN
BUDAPEST, 1944. JANUÁR HÓ 10-ÉN

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: V., SZEMÉLYNÖK-UTCA 16.
ELŐFIZETÉSI ÁRA EGY ÉVRE 7 P. TAGOK A LAPOT INGYEN KAPJÁK

Újévi elhatározások.

Írta: *Móricz Miklós dr.*

Égész évben úgy folytatjuk a dolgainkat, ahogy éppen lehet és ahogy éppen tudjuk. Újév táján aztán az az illúzióknak támad, hogy talán mégis újra lehetne kezdeni az egészet és úgy próbálni meg, ahogy kellene annak lennie. De hát min is kellene változtatni és milyen erővel?

Ha baj van, kétségtelenül csak abban lehet, hogy a mai magyar könyvnyomdászat nem áll teljesen hivatása magaslatán. A könyvnyomdászat nem jelent igazi közösséget, súlya nem olyan a nemzeti termelési tényezők között, amilyen lehetne, ha arányban állana annak a munkának fontosságával, amit az ipar a nemzeti termelés keretén belül végez.

A könyvnyomdászat nem közösség a szó igazi értelmében, mert sem a szabad érdekképviseletben nem tudott egészen egybeformálni, sem a törvényes érdekképviseletet nem lehetett úgy megépíteni, hogy az egész ország könyvnyomdászatát felölelje és magában foglalja. S vajjon ha egy érdekltség maga nem látja be, hogy érdemes minden más sorstársával egységbe omdnia, milyen törvényes hatalom teremthetne ott egységet? Világos, hogy ilyen törvénytiszta egység csak látszat lenne s nem támaszkodhatnék minden kényszertagjának odaadására és erejére.

De vajjon azoknak a kartársaknak, akik a Főnökegyesületen kívül állanak, milyen fogalmaik vannak erről az alakulásról? Egy vidékei kartárs ezzel kapcsolatban nemrég ezt írta: „Én már tizenkét éve kívül vagyok a Főnökegyesületen és nem volna értelme annak, hogy erre a kis időre még visszakapcsolódjam.” De hát miért lépett ki? Azért a néhány fillérért, amivel mint szervezett nyomdász a munkásainak többit volt köteles fizetni? S nem látta be, hogy ennek fejében a munkásoknak és saját magának is a megszervezett állapotában milyen előnyöket kap, amikor nemcsak a maga erejére kell támaszkodnia, hanem az egész közösségére? És miért nem lép vissza ma, amikor azok a fillérek már elenyészően kicsinyre zsugorodtak, — hála a nyomdász munkabérek rendezésének, — és amikor a kivülmaradásnak már nincsenek mérhető, számlálható, bár csalákonny anyagi előnyei?

Az Ipartestületet az ipartestületi törvény rendelkezéseinél fogva nem lehet országossá tenni, mert minden ipartestületnek helyi szerveknek kell lennie. Így aztán az egyetemes

Az ipartestületi elnök üdvözlése.

A hagyományok ápolása talán egyetlen hivatási ágazatban nem vert olyan erős gyökeret, mint az iparosok között, de ezek között is elsősorban mi, sokszorosító iparosok, különös melegséggel és céltudatossággal ápoljuk tradícióinkat, mert tudatában vagyunk annak az őserőnek, mellyel a hagyományok minden nehézséggel felvérteznek bennünket.

Ez a kötelességérzet nem ismer akadályt. Kartársaink szükségét érezték, hogy a hagyománnyá vált elnöki üdvözlést a szokatlanul nehéz és komoly körülmények között se mulasszák el. Nemcsak az előljároság tagjai, hanem kartársaink közül is nagyon sokan jelentek meg az esztendő első napján a testület helyiségében, hogy kifejezzék jókívánságaikat Hollóssy János elnöknek, és hogy megjelenésükkel bizonyítsák azt a szoros, szinte bensős kapcsolatot, amely a testület vezetősége és a tagok között fennáll. Ezt fejezték ki az elhangzott beszédek is, amelyek egytől-egyig elismerték azt az önzetlen és fáradhatatlan munkásságot, melyet az elnök a testület érdekében az elmúlt évben is kifejtett.

Az előljároság nevében Kulcsár Andor köszöntötte az elnököt a következő magas szárnyalású, mélyen átértett beszédben:

Nekem jutott a feladat — talán érdemtelenül, — hogy az újév küszöbén Elnök Úrat üdvözljem, hagyományainkhoz híven jókívánságainkat tolmácsoljam és visszatekintsek az elmúlt esztendőre, hogy ha lehet valamit megállapítsak, amin továbbmenve talán az elkövetkezendő 1944. esztendőt könnyebbé tehetnénk. Sajnos, megállapításom csak a háborúval kapcsolatos eseményekre és körülményekre vonatkozhat, tekintve, hogy az 1943-as esztendő a mi számunkra is az első nehéz háborús esztendő volt. Ekkor jelentkeztek az első komoly gondok anyagban, főleg papirosban.

Mélyen tisztelt Elnök Úr és alelnök társai szépen, nagy erővel, kedvvel és szeretettel küzdöttek és küzdenek ma is ezek ellen a nehézségek ellen, legtöbbször — sajnos — hiába, mert a háború negyedik esztendejét értük meg. Ez a negyedik esztendő már annyira tűzben tombolt körülöttünk is és nálunk is, hogy kikerülni annak súlyos és kellemetlen szörnyűségeit nem tudtuk. Terjed tovább, újabb és újabb milliókat rángat bele abba a szörnyű égésbe és ha valaki „megállj!” kiáltása fel is hangzott a világban, teljesen elveszett és értelmetlenné vált. Értelmetlenné vált — szerintem — mert az emberiség elvesztette Istenét, elvesztette hitét és elvesztette eszményeit. Elindult egy borzalmas küzdelem és kiterjedt olyan méretekre, hogyha annak adat- és számszerűségeiről, ember- és anyagtömegeiről hallunk, beleretten az ember és szomorúan állapíthatjuk meg, hogy az ember igazán verejtékezni, szenvedni, rongyosnak, nyomorultnak lenni csak a háborúért tud, mert ilyen áldozatot a történelem során soha semmiért, sem eszményekért, sem szépiért nem hozott és nem is hozhat, mint ezért a háborúért.

Elgondolkozhatunk azon, hogy kicsiny hazánk, amely ebbe a szörnyűségességbe belekerült, hogy fog tudni kijutni belőle. Sorsszerűség, hogy ebbe a háborúba, éppúgy, mint az előzőbe belekerültünk és csak kérhetjük a jó Istent arra, hogy a kicsi magyar hajót vigye el majd a béke és megnyugvás révébe, mert olyan hihetetlen erők tombolnak és a háború tüzet úgy dobálják az egész világon, hogy Isten kell ahhoz nekünk, kis népnek, hogy a végéhez emberségünket megőrizve, eljuthassunk. Egy felelem is él bennünk, mert az előző világháború leg-szörnyűbben a mi hazánkon tiport keresztül és reszketünk azért, hogy ez még-egyszer meg ne ismétlődjék. Nem mi gyújtottuk fel ezt a tüzet, kicsi fajtánk nem is lett volna képes ezt a szörnyű máglyát összehordani, hogy ez az égés így tomboljon.

Nekünk, akik ezen a kicsiny magyar hajón munkásokként dolgozunk és remegünk jövőnk miatt, egyik legfontosabb teendők, hogy megőrizzük hitünket. Megőrizzük hitünket Istennel szemben, eszményeinkkel szemben, úgy ahogy azt nekünk Édesanyánk, Papjaink, Tanítómestereink tanították. Higgyünk ezekben

a szép és örök értékekben, eszményekben, amelyeket az emberiség olyan hosszú időn át kitermelt magából, megszerzett magának, mert ha élni érdemes, akkor csak ezekkel és ezekért az eszményekért érdemes élni.

Órizzük meg emberségünket, becsüljük meg minden embertársunkat, bárhogy van, bárhogy volt és bárhogy lesz, hinnünk kell, hogy van olyan út, hogy minden embernek a tisztesség, a becsület határain belül megvan az élethez való egyenlő joga. Cselekedjünk mindenkor úgy, ahogy elvárjuk, hogy velünk szemben az emberek cselekedjenek. Higgyünk a munka erkölcsi erejében, higgyünk abban, hogy életünk egyik legszebb és elengedhetetlen szükségszerűsége az, hogy dolgoznunk kell, hogy a mi szép mesterségünk: a nyomdaipar, a legközelebb áll az összes iparok között ezekhez az emberi eszményekhez: humanizmushoz, s bizonyos fokig annak hordozója is. Éppen ezért fokozott kötelességünk továbbra ezeknek az eszméknek küzdő harcosainak és hirdetőinek lenni.

Amikor ezeket a gondolatokat elmondom a m. t. Elnök úr, alelnök úr és kedves kartársaim előtt, meg vagyok győződve arról, hogy a háború által lélekben, hitben, eszményekben koldussá vált ember újra csak ezekkel az eszmékkel lehet igazán újra ember. Kérem a jó Istent, hogy az 1944. esztendőben hozza meg számunkra a régóta várt szeretetteljes békét, a háború szörnyű gyűlölete és szenvedése helyett jelenjen meg ismét a megértő szeretet és adja meg számunkra, hogy szép mesterségünket nyugalmasan, eredményesen és boldogan űzhessük.

Sok boldogságot, erőt kívánok Elnök Úrnak ehhez a valószínűleg még nagyon súlyos és nehéz elkövetkezendő esztendőhöz, hogy szakmánk ügyeit odaadással, szeretettel és meg nem alkuvással vigye tovább. Még egyszer a jó Isten áldását kérem munkásságára és sok boldogságot kívánok.

Az elhangzott szavak erős visszhangra találtak a hallgatóságban, akik szünni nem akaró tapssal adtak kifejezést tetszésüknek.

Megilletődve állt szólásra Hollóssy János elnök és megköszönve az üdvözlést, a következőket mondta:

Igazán meg vagyok hatva attól a megtisztelő szeretettől, amelyet így megnyilvánulni látok részletekről és ebben a mai összefüggésben jól láttok: dacára a mai háborús időknek, visszatérni látom az egyetértést, azt az egyetakarást, ami a multban is megvolt és amit még inkább szeretnék látni a jövőben.

Kedves Kollégáim! Ma az 1944-es üzenetendő első napján azzal az őszinte kívánsággal kell kezdenem szavaimat, hogy a jó Isten éltesse Magyarország első emberét: nagybányai vitéz Horthy Miklóst, Magyarország kormányzóját. Adjon az Isten neki egészséget és erőt az ország kormányzásához. Legyen továbbra is erős kezű vezetője a magyarságnak, mert ma erre különösen nagy szükségünk van, nehogy még egyszer bekövetkezhesen a gyászos emlékű 1918. esztendő és következményei.

Kedves Kollégáim! Köszönetet mondok ma az Ipartestület elöljáróságának és tisztviselői karának támogatásukért és az Elöljáróságnak önzetlen munkájáért. Kérem Önöket, hogy a jövőben is támogassanak közös munkánkban. Eredményeket ugyanis csak úgy érhetünk el, ha minden egyes előljáró részt vesz elvállalt feladatában.

Testületünkre nagy és nehéz feladatok várnak az elkövetkezendő időkben. Mindenki fokozott munkájára szükség lesz. Igen nagy feladatokat fog reánk róni a mindinkább mutakozó anyagihiány és annak a kevés nyersanyag, ami rendelkezésünkre áll, — az elosztása.

Meg kell oldanunk a szakirányú tanoncoktatás kérdését is. Annak idején elég nagy áldozatot vállaltunk a tanműhely megteremtésével. Ezzel azonban csak az első lépést tettük meg. Tovább kell mennünk és még nagyobb áldozatokat kell hoznunk e téren, amely feltétlenül meg fogja hozni gyümölcsét iparunk munkásnívójának emelkedésével.

Az elmúlt ősszel önálló iparüzőink és vezetők részére rendezett szeminárium-szerű tanfolyamunkat meg fogjuk ismételni.

Igen jó szolgálatot tesz iparunknak a meghonosított mestervizsgáztatás. Megrostálja az ipar élére törekvőket és csak az igazán arra érdemesek juthatnak mesterlevélhez. Ennek a törvényes intézménynek jó hatása különben csak a jövőben fogja érezetni hatását.

Ezeknek a feladatoknak felemlítése mellett meg kell emlékezni és különös köszönetet kell kifejezésre juttatni kitűnő munkatársainak: Tranger József ömeltóságának, Dr. Möricz Miklós alelnök-társainak, valamint a mestervizsgáztató bizottság többi tagjainak, akik fáradhatatlanul szolgálják ezen a téren is iparunk érdekeit.

Meg kell emlékezni nógrádverőcei üdülőházunkról; az azzal összefüggő kérdésekről. Nagyban hátráltatják ennek a jóléti intézménynek a kihasználhatóságát a mai háborús közlekedési nehézségek, a felmerült vízhiány, de nem utolsósorban maguk a kollégák. Egyrészt, mert egy csoportja a kollégáknak nem vesz létezéséről tudomást; egy kisebb elenyészőbb része pedig azért, mert nem tudja megbecsülni. A közelgő tavaszi időnyre e téren is lényeges változtatásokra lesz szükség.

Sok és nehéz feladatok várnak tehát reánk, de ezekről programot adni nem lehet. A tornyosuló kérdések szabják meg munkarendünket. Ezekhez kérem én a kollégák támogatását. Minden kérdésben egy emberként kell velünk összefogni, hívó és irányító szavunkat követniük.

Az elkövetkező munkáinkhoz kérem Dr. Szvoboda Endre iparhatósági biztos úr értékes támogatását, amellyel eddig is jelentősen előmozdította munkáinkat és szolgált útbaigazítással több nehéz kérdésünkben. Ezt a jóindulatát tartsa meg továbbra is számunkra.

magyar könyvnyomdászatnak valóban egyetemes szervezete csak a fővárosra és közvetlen környékére nézve van. Mindenesetre az Ipartestület valóban híven igyekszik képviselni a magyar nyomdászat egyetemességének gondolatát. Ha egyelőre mást nem tehet, legalább lapjával kivétel nélkül minden hazai kartársat felkeres, és terveivel, elgondolásával szeretné megteremteni a teljes magyar nyomdászkegyességnek szellemi és lelki alapjait, összhangban a többi szakérdekképviselőkkel.

De tudja jól, hogy ebben a munkájában nemcsak a vidék részéről fenyegeti a meg nem értésnek és a közönynek a veszedelme. Nem lehetünk vakok és ha látjuk, nem hallgathatjuk el bajainkat. A könyvnyomdászok egy része sok időt át úgy élt, hogy azt sem tudta, melyik nap vesztí el iparigazolványát, vagy helyiségét. Pedig minden elképzelhető állapot között a legrosszabb a bizonytalanság. Akinek a *holnapja* nem biztos, hogy kívánhatjuk attól, hogy a *holnapután* törődjék, hogy tanítson, szervezzen, szervezkedjék és új intézmények megalapozásában segítsen? De ugyanakkor a könyvnyomdászat másik fele is csak a jelenre gondolt. Teendői túlságosan lefoglalták, új intézményeire nem jutott elég erő.

Pedig ilyen új intézményekre szükségünk van és ezeket csak az *egyetememes* magyar könyvnyomdászat teremtheti meg. Amikor az ötvenéves nyomdászokat ünnepeltük, megállapítottuk, hogy az utolsó ötven esztendő alatt, amióta ünnepeltjünk ezen a szép és anyagiakban oly kevéssé hálás pályán működtek, sikerült megoldani a munkáskérdést, ami igen nagy dolog, de elmulasztottuk megoldani a főnök-kérdést. Holott ez legalább is olyan nagy dolog, mint az a másik: sőt annál előbbrevaló, mert hiszen a munka lehetőségét mégis a főnök teremti meg a munkás számára. A mi nyomdászpolitikánk mégis úgy akart biztos helyzetet teremteni a munkásság számára, hogy teljesen bizonytalannak hagyta meg a főnökök sorsát.

A főnöknek nem oldottuk meg a tökéletességét: nincs olyan közös nyomdászszellem, sem olyan közös nyomdászintézmény, amely tökeerőhöz segítette volna azt a nyomdászt, aki arra méltó volt. Hitelügyünket nem rendeztük, s ezért műhelyeink, — amint már egyszer írtam volt és amit nem lehet eléggé hangsúlyozni, — ócskavasgyűjtemények inkább, semmint termelő műhelyek. De mert hitelügyünket nem rendeztük, a rendelővel szemben is függő viszonyba kerültünk: a rendelő azt kívánja, hogy minden mást félretéve csak őt szolgáljuk ki s ha azt kérdezzük tőle: vajjon ennek fejében szavatolja azt,

**GÉPET
BETŰT
FESTÉKET**

Hohlbaum Ferenctől
BUDAPEST
VI., Desseffy-utca 37.
Telefon 120-961.

hogy munkával el is lát bennünket, akkor gőgösen azt feleli: a gazdasági életben a kereslet és kínálat törvénye dönt. És egyáltalában kitől nem függünk mi? Ha a gépkereskedő szállít egy rossz gépet, amit csak azért vettünk meg, mert okvetlenül géphez kellett jutnunk, — és mert biztunk benne, a szakemberben, aki a legjobb szavatosságokat is könnyedén vállalta a géppel kapcsolatban, — akkor örökre jötevőnknek érzi magát, mert a gépet részletre fizettük meg. S közben a gép munkabérgényeivel még a régi üzem haszonelemeit is eleszi előlünk. A papíroskereskedő azt csinálja velünk, amit akar: úgy számláz és úgy szállít, amint érdeke kívánja. Egyáltalában kivel szemben tud fellépni a nyomdászat? Jóllehet könyvnyomda és papíros nélkül sem háborút nem lehet folytatni, sem békét nem lehet előkészíteni és fenntartani: a könyvnyomdászat szava sehol sem számít, mert hogy lenne benne *kifelé* erő, mikor *befelé* sincs?

Hát ime, ismerjük mi a mi bajainkat. Hogy lehet mindebből kigázolni és kiemelkedni?

A legkényelmesebb megoldás az volna, hogy kérjünk megfelelő rendeleteket. De aki azt kívánja, hogy az ő bajait az állam oldja meg, az csak arról tesz bizonyosságot, hogy önmaga nem tud velük megbirkózni.

A könyvnyomdászat a maga ezer felé közelítő taglétszámával komoly tömeget jelent. Ebben a tömegben magas termelési színvonal van, magas szintű szaktudással. A társadalom a könyvnyomdászokat becsüli. Az ezer könyvnyomdásznak anyagi ereje is feltétlenül tekintélyes volna, ha valami módon egységgé lehetne ezt tenni a lélek által, „amely megeleveníti.” A szellem által, amely megteremtené bennünk a közösséget.

Mit kívánhatunk hát az új esztendőtlől? Több közösségi szellemet! A nemzet vezetői nem titkolják előttünk a közeli jövőt: világosan beszélnek arról, hogy az áldozatok és a megpróbáltatások ideje jön. Ezeket semmi más nem győzheti le, mint a nemzet ereje: a nemzetnek pedig a magunk helyén mi is része vagyunk. Öntudatos és felelős része, akik azzal tartozunk a nemzetünknek, hogy mindenekelőtt a magunk feladatait igyekezzünk megoldani, hogy a közös feladatokra is minél több erőnk jusson.

Magyar könyvnyomdászok: ez a mi óránk is, mert órája az egész nemzetnek. Nekünk nagy kötelességeink vannak és ez nagy erőt kíván tőlünk. S a mi óránk semmiben másban nincs és nem is lehet, mint abban, hogy szilárd közösséggé forrunk össze és erősek leszünk a többiek által, hogy azok is erősek lehessenek miáltalunk.

Köszönöm kedves kollégáim megtisztelő megjelenésüket és üdvözlőiket, én a magam részéről azt kívánom, hogy ez a spontán összejövetel legyen biztató jel a jövőre és egymás kölcsönös megbecsülése fejlődjön tovább.

Boldog és igazságos békét hozó legyen ez az üjlesztendő édes mindnyájunk és kedves családjaik részére is.

Hollóssy János szavai után Rasovszky Árpád, Tranger József és a betegsége miatt távollévő Dr. Móricz Miklós alelnököket köszöntötte:

Ha Ipartestületünk nagyrabecsült elnökének is szól a mai üdvözlés és rajta keresztül tiszteljük meg érdemes Testületünk vezetőségét is, engedjék meg, hogy „közvélemény” cím alatt külön-külön megemlékezzem elsősorban arról a férfiúról, aki a szerénység jegyében fáradhatatlanul és pótolhatatlanul munkálkodik hosszú-hosszú évek során a nyomdász-közösségért és Ipartestületünknek vezetőségében annak megalakulása óta kimagasló érdemeket szerzett vezető tagja Tranger József öméltsóságáról van szó, aki a Sokszorosító Ipar minden ágazatában és mindnyájunkért dolgozik és tevékenykedik.

Érdemeit kihangsúlyozni ebben a társaságban és e helyütt felesleges; hisz közismert, hogy személye az a kapocs, melyen keresztül kifelé és befelé az Ipartestület ügyei intéződnek. Nagya és kicsinye ennek az iparnak személyét oly becsben tartja, hogy nem mulaszthattuk el ez alkalommal is hálaikat tolmácsolni.

Adja a Mindenható, hogy még sokáig friss egészségben szolgálhassa szakmánk ügyeit és puritán egyéniségével előjárhasson iparunkban.

A második közmegebecsülésnek örvendő vezető egyénisége Testületünknek Dr. Móricz Miklós, aki tevékenysége, sokoldalúsága és szeretete áldást jelent a köznek. Működése az Ipartestületben oly kimagasló, hogy méltán megérdemli tőlünk e napon üdvözlőnként és külön nagyrabecsülésünk kifejezését.

Kívánjuk neki és magunknak, hogy nagyvonalúsága az ipar érdekében továbbra is oly hasznos legyen, mint eddig volt, szeretnénk, ha e néhány üdvözlő szavunkból, amely innen betegágya felé száll, szívből jövő hálaikat éreznék.

Mindkét kiváló férfiúnak, kik a szakmáért oly szorgosan dolgoznak, boldog Üjlesztendőt, erőt, egészséget kívánunk.

A frenetikus taps, amelyet Rasovszky Árpád bensőséges szavai kiváltottak, beszédes bizonyítéka annak a ragaszkodásnak, mellyel a szakma tagjai e két férfiúhoz viseltetnek.

A nagy eljenzéssel fogadott beszéd után az elnök szerény villásreggelleire hívta meg a jelenvöltoakat.

A társaság ezután eleget téve az elnök meghívásának, a Blaschka-féle étterem külön szobájába vonult, ahol fesztelen beszélgetés közben több felszólalás hangzott el, amelyekben kiemelték az elnök értékes munkásságát. Elsőnek Szász Győző, a Globus-nyomda igazgatója, majd Karátsy Imre, Fried József, Okos Viktor, Várszegi József köszöntötték az elnököt és családját. Valamennyi felszólaló kiemelte az elnök odaadó munkásságát és biztosította a legteljesebb támogatásról.

A megjelentek ezután sürgönyileg üdvözlötték a betegsége miatt távollévő Dr. Móricz Miklós alelnököt, mielőbbi felgyógyulást kívánva neki.

A második Továbbképző Mestertanfolyam január 24-én indul meg.

Az Ipartestületnek az ITOV-val (Ipari Tanfolyamok Országos Vezetőségével) közösen rendezett Továbbképző Mestertanfolyama január hó 24-én indul meg az Ipartestület helyiségében. A tanfolyam óraszámát az első tanfolyam tapasztalatai alapján lényegesen felemeltük és a tárgyakat úgy állítottuk össze, hogy a tanfolyam igazi céljának: a mesterek, az önálló iparosok továbbképzésének minél teljesebb mértékben megfeleljen. Az óraszám az idén 89, a múlt évi 75 órával szemben. Fájdalom, még így is sok olyan tárgyat ki kellett hagynunk, amelyekre pedig mulhatatlanul szükségünk volna. Hogy ezek közül csak egyetlenegyem említsünk meg: nem jutott hely a nyomdai stílusismeretnek, ami nélkül pedig a hazai könyvnyomdászat színvonalának emelése elképzelhetetlen. Mivel sok hasonló tárgy van ezért az a gondolat merült fel, hogy a jövő évben esetleg két tanfolyamot rendezünk, egyet a „kezdők” s a másikat a „haladók” számára. Vagyis, hogy a tanfolyamot egy éves helyett két évensé fejlesztjük ki. Ez azért is szükséges, mert vannak olyan tárgyak is, amelyekben három hónap alatt nem lehet megszerezni a kellő megalapozást, vagy a kellő gyakorlatot. Ilyen például a könyvelés, az árszámítás és az utólagos árelemzés.

A tanfolyamra elvileg csak önálló mestereket vagy valóságos üzemezőket veszünk fel. A mesterek és igazgatók ajánlására és amennyiben hely van, kivételesen felvesszünk olyan alkalmazottakat is, akik előtt az önállósulás útja áll. De célunk nem a mestervizsgára való előkészítés, hanem az, hogy azoknak adjunk újabb tudásanyagot, akik máris önálló munkakörben tevékenykednek.

A tanfolyam díja személyenként 150.— pengő.

A jelentkezők fontolják meg, hogy a tanfolyamon való részvétel a tanfolyam szabályaihoz való szigorú ragaszkodást követeli meg. Az előadás megkezdésénél semmi szín alatt sincs várakozás a még jelen nem levőkre és aki igazolatlanul több órát mulaszt, azt nem tekintjük többé a tanfolyam rendes hallgatójának.

A jelentkezők szíveskedjenek jelentkezésükkor behozni az üzemiükben hasz-

TYPO

GRAFIKAI ÉS KERESKEDELMI K.F.T.

Könyvkötészeti és dobozgyári
összes anyagok, vásznak, mű-
bőrök, szürke, fehér és barna
lemezek allandóan raktáron.

NEBIOLO BETÜÖNTŐDE

magyarországi képviselete

BETŰK ÉS RÉZLÉNIÁK
modern és gyakorlatias kivitel-
ben, elsőrendű fémö: vözetből.

TELEFON: 118-982. BUDAPEST, V., Ö-UTCA 4.

nálatos ürlapok közül mindazokat, amelyek az árszámítással, az utólagos árelemzéssel és a munkamenettel kapcsolatosak. Ilyenek: árszámítási ürlap, munkatáska, utóalkulációs ürlap, munkások egyéni munkajelentései. Nem kötelező, de örül-nénk neki, ha a jelentkezők olyan késznyomatványokat is hoznának be, amelyek-ből nyomdájuk jellege és teljesítményének átlagos minősége megítélhető.

Miután tanfolyamot rendezünk, ahol a hallgatók oktatásban részesülnek, a létszám az idén sem haladhatja meg a 24 főt.

Az előadástervezetet azzal közöljük, hogy azon az esetleg szükséges változások még bekövetkezhetnek.

Alkalmazotti illetékek.

Lapunk múlt számában közöltük az 1944. január 1-én életbelépett új OTI-napibér osztályokat, valamint ugyanezen napon életbelépett új állami pótdadó összegét is. Lapunk egyik jóbarátja előzékenységből alant közlünk egy olyan táblázatot, amelyből könnyen megállapítható nemcsak a levonásra kerülő összeg, hanem az is, hogy az egyes munkavállalók az OTI melyik napibér osztályába tartoznak és végül a számoszlop utolsó hasábjában egy összegben fel van tüntetve a levonásra kerülő összeg.

Heti kereset		Ker. adó	Állami pótdadó	OTI bérosztály	OTI járuléka fele	Összes levonás
P-től	P-ig					
9.60—	14.40	—,00	—,00	3	—,74	—,74
14.41—	19.20	—,00	—,00	4	1.04	1.04
19.21—	20.—	—,00	—,00	5	1.34	1.34
20.01—	24.—	—,10	—,05	5	1.34	1.49
24.01—	25.—	—,10	—,05	6	1.63	1.78
25.01—	28.80	—,15	—,06	6	1.63	1.84
28.81—	30.—	—,15	—,06	7	1.94	2.15
30.01—	33.60	—,20	—,28	7	1.94	2.42
33.61—	35.—	—,20	—,28	8	2.22	2.70
35.01—	38.40	—,25	—,34	8	2.22	2.81
38.41—	40.—	—,25	—,34	9	2.52	3.11
40.01—	43.20	—,30	—,40	9	2.52	3.22
43.21—	45.—	—,30	—,40	10	2.82	3.52
45.01—	48.—	—,40	—,52	10	2.82	3.74
48.01—	50.—	—,40	—,52	11	3.11	4.03
50.01—	52.80	—,50	1.05	11	3.11	4.66
52.81—	55.—	—,50	1.05	12	3.41	4.96
55.01—	57.60	—,60	1.21	12	3.41	5.22
57.61—	60.—	—,60	1.21	13	3.69	5.50
60.01—	62.40	—,70	1.37	13	3.69	5.76
62.41—	65.—	—,70	1.37	14	3.99	6.06
65.01—	67.20	—,80	1.53	14	3.99	6.32
67.21—	70.—	—,80	1.53	15	4.29	6.62
70.01—	72.—	—,90	1.70	15	4.29	6.89
72.01—	75.—	—,90	1.70	16	4.58	7.18
75.01—	76.80	1.—	2.39	16	4.58	7.97
76.81—	80.—	1.—	2.39	17	4.71	8.10
80.01—	81.60	1.10	2.61	17	4.71	8.42
81.61—	85.—	1.10	2.61	18	4.83	8.54
85.01—	86.40	1.20	2.82	18	4.83	8.85
86.41—	90.—	1.20	2.82	19	4.96	8.98
90.01—	91.20	1.30	3.08	19	4.96	9.34
91.20—	95.—	1.30	3.08	20	5.10	9.48
95.01—	100.—	1.45	3.36	20	5.10	9.91
100.01—	105.—	1.60	3.63	20	5.10	10.33
105.01—	110.—	1.75	4.02	20	5.10	10.87
110.01—	115.—	1.90	4.40	20	5.10	11.40
115.01—	120.—	2.05	4.85	20	5.10	12.—
120.01—	125.—	2.20	5.12	20	5.10	12.42
125.01—	130.—	2.35	6.61	20	5.10	14.06
130.01—	135.—	2.50	7.10	20	5.10	14.70
135.01—	140.—	2.65	7.48	20	5.10	15.23
140.01—	145.—	2.80	7.86	20	5.10	15.76
145.01—	150.—	3.—	8.25	20	5.10	16.35
150.01—	160.—	3.25	10.55	20	5.10	18.90
160.01—	170.—	3.50	11.78	20	5.10	20.38
170.01—	180.—	4.—	12.95	20	5.10	22.05
180.01—	190.—	4.50	14.63	20	5.10	24.23
190.01—	200.—	5.—	16.10	20	5.10	26.20
200.01—	210.—	5.50	17.68	20	5.10	28.28
210.01—	220.—	6.—	19.15	20	5.10	30.25
220.01—	230.—	6.50	20.83	20	5.10	32.43
230.01—	240.—	7.—	22.30	20	5.10	34.40
240.01—	250.—	7.50	23.90	20	5.10	36.50

Hírek.

Felhívjuk t. tagjaink figyelmét, hogy a 4-ik negyedévi kötelespéldányok betérjesztésének legkésőbbi határideje 1944. január 15. A kimutatások a m. kir. Statisztikai Hivatalhoz, a Nemzeti Múzeum Széchenyi Könyvtárhoz, a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárhoz és végül az Országgyűlés Könyvtárhoz terjesztendők be. Megfelelő ürlapok testületünkben kaphatók.

A Fischbach-ban az első befizetés január 18-án.

Halálozás. Öszinte részvétellel vettük a hírt, hogy Weszely Lipót, a Weszely Lipót kémigráfiai műintézet r. t. elnökgazdája december hó 18-án, 81 éves korában elhunyt. Temetése december 21-én volt.

Kinevezések az iparügyi minisztériumban. Magyarország kormányzója dr. Gyulay Ákost miniszteri osztályfőnökké, dr. Nagy Imrét, dr. Ébner-Rupp Bélát és dr. Baintner Ottó miniszteri tanácsossá, dr. Rudán Lászlót, dr. Kara Zoltánt, dr. Pap Gábort miniszteri osztálytanácsant nevezte ki. A kormányzó úr öfömlétsége ugyancsak miniszteri tanácsossá nevezte ki dr. Tóbiás Kornélt, a kisipari szakosztály agilis és népszerű vezetőjét.

Az Országos Közegészségügyi Egyesület Iparegészségügyi Bizottsága január hó 13-án este 6 órai kezdettel „A nyomdaipar egészségügye” címen előadást tart, amelyen szakmánk egészségügyét, az orvos, a mérnök, a gyárgondozónő, a munkavállaló és a munkaadó ismertetik. A sok tanulságot ígérő előadásra, amelyet dr. Pacséry Imre, a kiváló ipari higiénikus tart, azzal hívjuk fel olvasóink figyelmét, hogy azon minél számosabban jelenjenek meg.

Főnökhelyettes

keresztény, hosszú gyakorlattal bíró, kalkulációban, üzemvezetésben jártas szakembert keresek nyomda élére.

Főnökhelyettes jelígre a kiadóhivatalba.

BRAUN TESTVÉREK

BUDAPEST, VI., IZABELLA-UTCA 70.
TELEFON: 312-782.

Elvállalunk minden e szakmába vágó összes stereotypiai és galvanoplasztikai munkákat. Vidéki megrendelések soronkívül, utánvétellel eszközöltetnek.

GYORS ÉS PONTOS KISZOLGALÁS.

TÖMÖNTÖDE GALVANOPLASZTIKA

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Váradi Oláh László
Kiadja a Budapesti Sokszorosítók Ipartestülete, Budapest
Telefon: 114-907, 115-957

Tipográfiai Műintézet (F.: Maretich J.) Báthory-u. 18.

Új rendelet a papiros előállítási sorrendje és kiszolgáltatása tárgyában.

A 4.000/1944. Ip. M. számú rendelettel újabb szabályozást nyert a papiros előállításának sorrendje, valamint felhasználási módja. A rendelet (megjelent a Budapesti Közlöny 1944. február 12-i 32. számában) fontosabb részleteit az alábbiakban közöljük olvasóinkkal, annak hozzájárulásával, hogy végrehajtási utasítás formájában magyarázat fogja azt követni, melyet — természetesen — annak idején szintén ismertetünk majd.

A papirost előállító iparosra vonatkozó rendelkezések.

1. §. (1) Papirost, papiroslemezt és kartonlemezt (az alábbiakban: papiros) a papirost előállító iparos az 1944. évi március hó 1. napjától kezdődően az alábbi csoportokban (PS. I., PS. II., PS. III. és PS. IV.) és alcsoportokban (a), b), c) stb.] meghatározott sorrendben köteles előállítani:

PS. I. csoport.

a) a m. kir. honvédség felszerelésére és ellátására szolgáló elsőrendű fontosságú cikkekhez szükséges papiros, a honvédelmi miniszter igazolása alapján;

b) a m. kir. Államvasutak, a Budapest Székesfővárosi Közlekedési Rt. és a m. kir. Posta üzemének zavartalan ellátáshoz szükséges papiros, a megrendelő igazolása alapján;

c) a kormányzóság, az országgyűlés, a m. kir. legfőbb állami számvevőszék ügyvitelének ellátásához szükséges papiros a megrendelő igazolása alapján, a minisztériumok, továbbá az egyes miniszterek felügyelete alatt lévő közhatóságok és hivatalok köztestületek, közintézetek, közüzemek ügyvitelének zavartalan ellátásához szükséges papiros, az illetékes miniszter igazolása alapján, a m. kir. honvédség felszerelésére és ellátására szolgáló cikkekhez szükséges papiros, ha nem tartozik az a) alcsoportba, a honvédelmi miniszter igazolása alapján;

d) az iparügyi miniszter által a honvédelmi miniszterrel egyetértve kijelölt hadiüzemek honvédelmi és közellátási szempontból fontos termelvényeinek előállításához, csomagolásához és szállításához, továbbá az ilyen üzemek ügyvitelének zavartalan ellátásához szükséges papiros, mégpedig, ha annak havi mennyisége papirosból a 300 kg-ot, papiroslemezről pedig az 1000 kg-ot eléri vagy meghaladja, az iparügyi miniszternek — a megrendelő üzem hadiüzemi személyzeti parancsnoka (hadiüzemi megbízottja) javaslatára adott — igazolása, az említett mennyiségnél kisebb papiros-szükséglet esetében a megrendelő üzem hadiüzemi személyzeti parancsnokának (hadiüzemi megbízottjának) igazolása alapján;

e) a közforgalmú közlekedési vállalatok üzemének zavartalan ellátásához szükséges papiros — amennyiben nem tartozik valamely előbbi alcsoportba — a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter igazolása alapján.

PS. II. csoport.

a) a PS. I. csoport d) alcsoportjába nem tartozó hadiüzemek honvédelmi és közellátási szempontból fontos termelvényeinek csomagolásához és szállításához szükséges papiros, mégpedig, ha annak havi mennyisége papirosból a 300 kg-ot, papiroslemezről pedig az 1000 kg-ot eléri vagy meghaladja, az iparügyi miniszternek — a megrendelő üzem hadiüzemi személyzeti parancsnoka (hadiüzemi megbízottja) javaslatára adott — igazolása, az említett mennyiségnél kisebb papiros-szükséglet esetében a megrendelő üzem hadiüzemi személyzeti parancsnokának (hadiüzemi megbízottjának) igazolása alapján;

b) a közegészségügyi szempontból jelentős, a hadiüzemek közé nem tartozó üzemek termelvényeinek előállításához, csomagolásához és szállításához szükséges papiros, a belügyminiszter vagy az általa kijelölt szerv igazolása alapján;

c) a közellátás szempontjából jelentős, a hadiüzemek közé nem tartozó üzemek termelvényeinek csomagolásához és szállításához szükséges papiros, a közellátásügyi miniszternek vagy az általa kijelölt szervnek az üzem telephelye szerint illetékes kereskedelmi és iparkamara javaslatára adott igazolása alapján.

PS. III. csoport.

a) Az iskolai oktatáshoz szükséges tankönyvek és iskolai írófüzetek előállításához szükséges papiros, az egyetemi (főiskolai) oktatáshoz szükséges könyvek és általában az iskolai és egyetemi

(főiskolai) oktatáshoz, valamint az iskolán kívüli népműveléshez szükséges egyéb cikkek és a népkönyvtárak fejlesztéséhez szükséges könyvek előállítására szolgáló papiros, a vallás- és közoktatásügyi miniszter igazolása alapján, továbbá a földművelésügyi miniszter által a szakoktatáshoz engedélyezett tankönyvek előállításához szükséges papiros, a földművelésügyi miniszter igazolása alapján;

b) hitbuzgalmi kiadványok előállításához szükséges papiros, a vallás- és közoktatásügyi miniszternek — az illetékes egyházi hatóság javaslatára adott — igazolása alapján;

c) napilapok és egyéb időszaki lapok előállításához szükséges papiros, a miniszterelnök igazolása alapján;

d) tudományos kiadványok előállításához szükséges papiros, a vallás- és közoktatásügyi miniszter igazolása alapján;

e) a rotációs és az ives nyomópapirosnak könyv, naptár vagy fűzet előállítására való felhasználásáról szóló és a 2.950/1943. M.E. számú rendelettel (Budapesti Közlöny 1943. évfolyam, 116. szám) módosított és kiegészített 4.300/1942. M. E. számú rendelet (Rendeleték Tára 1942. évfolyam, 1630. oldal) hatálya alá eső kiadványok előállításához szükséges papiros, a miniszterelnök igazolása alapján;

f) a szépirodalmi kiadványok előállítására szolgáló papiros, a vallás- és közoktatásügyi miniszternek a Magyar Tudományos Akadémia, az Országos Irodalmi és Művészeti Tanács és a Magyar Könyvkiadók és Könyvkereskedők Országos Egyesülete egy-egy képviselőjéből alakított bizottság javaslatára adott igazolása alapján.

PS. IV. csoport.

a) a fogyasztási cikkek csomagolásához szükséges papiros, ha nem tartozik valamely előbbi csoportba;

b) az ipari (kereskedelmi), továbbá a bánya- és a kohóvállalatok ügyvitelének zavartalan ellátásához szükséges papiros, ha nem tartozik valamely előbbi csoportba;

c) a papirosfeldolgozó iparos raktárának kiegészítésére szánt papiros;

d) a papiroskereskedő raktárának kiegészítésére szánt papiros; e) egyéb, a fentiekben fel nem sorolt célokra szolgáló papiros.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott igazolást a külön erre a célra rendszeresített úrlapra kell rávezetni. Úrlapot — térítés ellenében — a kereskedelmi és iparkamaráknál lehet beszerezni.

(3) Az (1) bekezdésben foglalt rendelkezéseket azokra a megrendelt, de még le nem szállított papirosokra is alkalmazni kell, amelyeknek igazolása a 64.000/1942. Ip. M. számú rendelet (Rendeleték Tára 1942. évfolyam, 3325. oldal) 1. §-a szerint már a jelen rendelet hatálybalépése előtt megtörtént.

2. §. Ha a papirost előállító iparos több csoportba (alcsoportba) tartozó papiros előállítását vállalta, akkor elsősorban az 1. §-ban meghatározott sorrend szerint előbbi csoportba (alcsoportba) tartozó papirost — szükség esetén termelési képességének teljes kihasználásával — köteles előállítani és valamely később következő csoportba (alcsoportba) tartozó papirost csak akkor állíthat elő, ha az előbbi csoportba (alcsoportba) tartozó papiros előállítása termelési képességét nem meríti ki. A termelési terv (6. §.) keretében azonban az azonos minőségű, de különböző csoportba (alcsoportba) sorolt papirosok egyidejűleg előállíthatók, ha ez a fentemlített határidő betartását nem akadályozza.

3. §. Az iparügyi miniszter az egyes papirosoknak az 1. és a 2. §. rendelkezéseitől eltérő előállítását elrendelheti.

4. §. A papirost előállító iparos köteles a PS. I., PS. II. és PS. III. csoportba tartozó papirosra vonatkozó megrendelés elfogadásáról és a szállítási határidőről a megrendelőt haladéktalanul értesíteni. Az értesítésben fel kell tüntetni azt a csoportot (alcsoportot), amelyre a megrendelt papiros tartozik.

5. §. A PS. I., PS. II. és PS. III. csoport egyes alcsoportjaiba tartozó olyan papirosból, amely a megrendelő rendszeresen visszatérő szükségletének kielégítésére szolgál — a m. kir. Ipari Anyaghivatal (az alábbiakban: Anyaghivatal) külön engedélye nélkül — naptári negyedévenként legfeljebb annyit szabad megrendelni, hogy a megrendelt papiros mennyisége a megrendelő készletében levő papirossal és az esetleg már korábban megrendelt, de még le nem szállított papiros mennyiséggel együtt a megrendelőnek felévi szük-

ségletét fedezze. Ez a mennyiség azonban nem haladhatja meg az ugyanerre a célra szolgáló papirosból a megrendelő által az 1942. év folyamán felhasznált papirosmennyiség havi átlagának hat-szorosát.

6. §. (1) A papirost előállító iparos köteles egy-egy naptári hónapra előre termelési tervet készíteni. Az 1944. év március hónapjára szóló termelési tervet az 1944. évi február hó 18. napjáig — minden egyes további hónapra vonatkozó termelési terv pedig az illető hónapot megelőző hónap 10. napjáig — kell az iparügyi miniszter és a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége (az alábbiakban: érdekképviselő) elé terjeszteni.

(2) A termelési tervben — gépegységenként (kézilemez előállító üzemekben egységesen) és az 1. §-ban meghatározott csoportok (alcsoportok) szerint — részletesen fel kell tüntetni azokat a papirosokat, amelyeknek előállításával a papirost előállító iparos az illető hónapban foglalkozni kíván.

(3) Az iparügyi miniszterhez benyújtott termelési tervhez anyagszükségleti kimutatást kell csatolni. Az anyagszükségleti kimutatásban — az 1. §-ban meghatározott csoportok (alcsoportok) szerint részletezve — fel kell tüntetni:

a) az illető hónapban előállítani kívánt papirosoknak papiros-fajtánkénti rostsükségletét;

b) a papiros előállításához szükséges szén mennyiségét és fajtáját;

c) a papiros előállításához szükséges, vásárolni kívánt elektromos áram mennyiségét, végül

d) az üzemszünet esetében szükséges hajtóerő és fűtőgőz szén-szükségletét.

(4) Az iparügyi miniszterhez benyújtott termelési tervhez csatolni kell továbbá az illető hónapban a saját üzemben előállítani kívánt felgyártmány (cellulose, félcellulose, faköszörület, szalmaanyag) fajtáját és mennyiségét, úgyszintén a (3) bekezdés b), c) és d) pontjában említett — a felgyártmányra vonatkozott — adatokat feltüntető kimutatást.

(5) Végül — mind az iparügyi miniszterhez, mind pedig az érdekképviselőhöz benyújtott termelési tervhez — kimutatást kell mellékelni a papirost előállító iparos által a termelési terv hónapját követő időre vállalt szállítási kötelezettségekről. A kimutatást az 1. §. (1) bekezdésében meghatározott csoportok (PS. I., PS. II. stb.) szerint, ezen belül pedig papirosfajtánként részletezve kell elkészíteni.

7. §. (1) Az érdekképviselő köteles a 6. §. (1) és (2) bekezdése alapján készített termelési tervek összesítését (alábbiakban: országos termelési terv) elkészíteni és azt — észrevételeivel együtt — a 6. §. (1) bekezdésében megállapított határidőt követő öt nap alatt jóváhagyás végett az iparügyi miniszter elé terjeszteni.

(2) Az országos termelési tervben — az 1. §-ban meghatározott csoportok és alcsoportok szerint, ezen belül előállító vállalatoktól részletezve fel kell tüntetni azokat a papirosfajtákat, amelyeknek előállításával a papirost előállító ipar az illető hónapban foglalkozni kíván.

(3) Az iparügyi miniszternek az eléje terjesztett országos termelési terv jóváhagyása tekintetében hozott döntését köteles az érdekképviselőt az egyes papirost előállító iparosokkal haladéktalanul írásban közölni.

(4) Az országos termelési tervet jóváhagyottnak kell tekinteni, ha az iparügyi miniszter a terv megküldése hónapjának huszonötödik napjáig nem közölt az érdekképviselővel észrevételt.

(5) A jóváhagyott termelési tervről csak az iparügyi miniszter előzetes engedélyével szabad eltérni.

8. §. (1) Az érdekképviselő köteles a 6. §. (5) bekezdésében említett papirosszállítási kötelezettségekről szóló kimutatásokról — az 1. §-ban meghatározott csoportok szerint, ezen belül papiros-

fajtánként és előállító vállalatunkint részletezve — összesítő kimutatást készíteni és a 7. §. (1) bekezdésében meghatározott idő alatt az iparügyi miniszter elé terjeszteni.

9. §. Az Anyaghivatal határozza meg azt, hogy a papirost előállító iparos a PS. IV. csoport egyes alcsoportjaiba tartozó papirosokra vonatkozó megrendelések kielégítésére előállított papirosból az egyes megrendelőknek milyen mennyiséget szolgáltathat ki.

10. §. (1) A papirost előállító iparos az 1944. évi március hó 1. napjától kezdve köteles minden hónap 20. napjáig

a) az iparügyi miniszterhez bejelenteni, hogy az előző hónapban a PS. I., PS. II. és PS. III. csoport egyes alcsoportjaiba tartozó papirosból milyen mennyiségű és milyen fajtájú papirost szolgáltatott ki,

b) az Anyaghivatalhoz bejelenteni, hogy a PS. IV. csoport egyes alcsoportjaiba sorolt papirosból megrendelőnkint milyen mennyiségű és milyen fajtájú papirost szolgáltatott ki.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt rendelkezés szempontjából a papirost előállító iparos üzemben való papiros felhasználást — a rizsma- és bálacsomagoló papiros felhasználásának kivételével — kiszolgáltatásnak kell tekinteni.

A papirost feldolgozó iparosra és papiroskereskedőre vonatkozó rendelkezések.

11. §. (1) A papirost feldolgozó iparos és a papiroskereskedő az 1944. március hó 1. napjától kezdve köteles beföldön előállított papiroskészletéből a közellátásügyi miniszter által megállapított áron készpénzfizetés ellenében teljesíteni a PS. I. és a PS. II. csoportba tartozó papirosokra vonatkozó azokat a megrendeléseket, amelyeknek teljesítésére az Anyaghivatal — az iparügyi miniszter által adott utasítás keretei között — felhívja.

(2) Az (1) bekezdésben említett esetben a papiros feldolgozó iparosnak, illetőleg a papiroskereskedőnek a raktárkészlete kiegészítésére szánt papirosrendelése — az (1) bekezdés alapján szállított mennyiség erejéig — ugyanabba a csoportba (alcsoportba) tartozik, mint amilyen csoportba (alcsoportba) az általa szállított papiros tartozott.

12. §. A papirost feldolgozó iparos és a papiroskereskedő — hacsak az Anyaghivatal másként nem rendelkezik — az 1944. évi március hó 1. napjától kezdve köteles az általa külföldről behozott mindennemű papirosfajta mennyiségének felerészét a behozatal hónapját követő harmadik hónap utolsó napjáig a közellátásügyi miniszter által megállapított áron, készpénzfizetés ellenében olyan papirosokra vonatkozó megrendelések teljesítésére fordítani, amely papirosok a PS. I., PS. II. vagy a PS. III. csoport valamelyik alcsoportjába tartoznak. A papirost feldolgozó iparos, illetőleg a papiroskereskedő által megrendelt olyan papirosnak az előállítását, amely papirosnak célja az ekként felhasznált, illetőleg kiszolgáltatott papirosmennyiség pótlása, a PS. IV. csoport c), illetőleg d) alcsoportjába tartozik.

13. §. (1) A papirost feldolgozó iparos és a papiroskereskedő az 1944. évi március hó 1. napjától kezdve köteles minden hónap 20. napjáig az Anyaghivatalhoz papirosfajtánként részletezve bejelenteni, hogy az előző hónapban milyen mennyiségű papirost hozott be külföldről, továbbá, hogy a külföldről behozott papirosból az előző hónapban a PS. I., PS. II. és PS. III. csoport egyes alcsoportjaiba tartozó papirosokra vonatkozó megrendelésekre milyen mennyiségű és milyen fajtájú papirost használt fel, illetőleg szolgáltatott ki.

(2) A bejelentéshez csatolni kell a felhasználás, illetőleg a kiszolgáltatás alapjául szolgáló igazolásokat.

A rendelet 14. §-a súlyos büntető intézkedéseket tartalmaz.

Pályázati hirdetés

az 1944. évi ipari munkásjutalmakra.

A m. kir. iparügyi miniszter a budapesti kereskedelmi és iparkamara területén (Pest, Fejér, Nógrád, Bars és Hont k. e. e. vm.) levő ipartelepeken hosszabb idő óta megszakítás nélkül alkalmazásban álló vagy állott és minden tekintetben érdemes idősebb ipari munkások részére az 1944. évben elismerő oklevelet és pénzjutalmat adományoz.

A kamara ezekre a jutalmakra ezennel pályázatot hirdet.

1. A jutalmakra csak olyan munkások pályázhatnak, illetve olyan munkások hozhatók a munkaadók által javaslathoz, akik

a) kifejezetten ipari (kézművesipari, kisipari vagy gyáripari) munkások, vagyis az ipartörvény rendelkezései alá tartozó ipartelepeken szakbavágó munkát végeznek, vagy végeztek. Kivételt képeznek a fogadók (szálló, penzió) vendéglők, korcsmák, kifőző üzletek, kávéházak, kávétermékek, továbbá a borbély- és a fodrász-, kozmetikai, manikűr- és pedikűr üzletek munká-

sai, akik ezen a pályázaton nem vehetnek részt, mert iparuk nem az iparügyi, hanem a kereskedelemügyi miniszter ügykörébe tartozik;

b) jelenlegi vagy volt munkaadójuknál megszakítás nélkül legalább betöltött 25 év óta vannak alkalmazva, vagy 25 évig voltak alkalmazásban;

c) 50. életévüket betöltötték és

d) akik sem az iparügyi miniszter úrtól, sem hivatali elődeitől jutalmat vagy elismerő levelet még nem kaptak, sem pedig szolgálati érdemeik elismerésül legfelsőbb kitüntetésben még nem részesültek.

Ezekről a feltételektől eltérni semmiképpen sem lehet.

2. Minden pályázó munkás köteles pályázatához csatolni:

a) munkakönyvét annak igazolására, hogy mennyi idő óta van vagy volt munkaadójánál megszakítás nélkül alkalmazva,

b) munkaadója nyilatkozatát arról, hogy alkalmaz-

tatásának egész ideje alatt — különösen a forradalmi

idők és a megszállás alatt — kifogástalan és nemzethű magatartást tanúsított,

c) a rendőri hatóság erkölcsi bizonyítványát arról, hogy államhűség és egyéni megbízhatóság szempontjából nincs ellene kifogás.

A nem magyarországi születésű pályázók részéről a magyar honosság megszerzését is igazolni kell.

Végül ajánlatos a pályázatban hivatkozni az esetleg fennforgó különös méltánylást érdemlő szempontokra (pl. magas kor, betegség, pályázó által eltartott nagyszámú családtag, hadirokkantság stb.) is.

3. A pályázatok a fentiek szerint felszerelve a munkaadók által a Budapesti Kereskedelmi és Ipar-kamarához küldendők be.

Hílygonosan felszerelt pályázatok a miniszter úr szigorú utasítása értelmében figyelembe nem vehetők.

A pályázat határideje 1944. március 15., amelyen túl beérkező kérelmek figyelembe nem vehetők.

Felújítási és utánpótlási

tartalékok létesítését engedélyezte a m. kir. pénzügyminiszter a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarához 199.967/1943. VII. fő. számú rendeletével. A rendeletet, a Kamara kérésére egyrészt, másrészt annak nagy-fontosságára való tekintettel, a következőkben szó szerint közöljük:

Magyar Királyi Pénzügyminiszter

199.967/1943.
szám.
VII. fő.

A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara
t. Elnökségének

Budapest

A m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi Miniszter Úrnál legutóbb tartott kamarai értekezleten előterjesztett kérelmére az áru- és anyagkészletek háborús felhasználásával, illetőleg kiárusításával kapcsolatban létesített utánpótlási tartalékok, valamint a gépek és egyéb felszerelések felújításának céljára létesített felújítási tartalékok adómentes kezelése kérdésében a következőkről értesitem a t. Elnökséget:

I.

1. Az 1940: VII. t. c. 14. §-ának (3) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján hajlandó vagyok az olyan vállalatok által, amelyek készletei jelentős csökkenést mutatnak, a felhasznált, illetőleg a kiárusított készletre eső és ennek folytán az értékkülönbséti tartalék terhére és az eredmény számla javára elszámolandó tartalékrész – mint felső határ – mindenkor mértékének erejéig az üzleti eredmény terhére létesített utánpótlási tartalék adómentes kezelésének engedélyezése iránt esetenként előterjesztett kérelmeket érdemi tárgyalás alá venni és indokolt esetben a kérelmeket teljesíteni.

2. Ugyancsak hajlandó vagyok azokat az esetenként előterjesztendő kérelmeket is érdemi tárgyalás alá venni és indokolt esetben teljesíteni, amelyek a készletekben beállott minőségi leromlás esetében létesítendő utánpótlási tartalék adómentes kezelésének engedélyezésére irányulnak. Ez az eset akkor következik be, amikor a készletek mennyisége lényeges változást nem mutat ugyan, de a vállalat a háborús helyzet következtében ú. n. nemes anyagokból álló készleteit kénytelen volt pótyanyagokkal, illetőleg megfelelő készletáruval helyettesíteni.

3. E tartalékok engedélyezésénél egyrészt mérlegelni fogom azokat a gazdasági érdekeket, amelyek a felhasznált készletek mielőbbi teljes pótlásához fűződnek, másrészt a létesítendő tartalékok összegszerű mértékének meghatározásánál — többek között — vizsgálat tárgyává kívánom tenni a mértékadóknak fogom tekinteni a következőket:

a) Mindenekelőtt azt, hogy az 1937., 1938. és 1939. üzleti évekre vonatkozó leltárakban milyen volt a nemes anyagokból álló anyag-

és árukészleteknek a pótyanyagkészletekhez való aránya s hogy ez az arány milyen változást mutat az 1943. évi adókimutatás alapjául szolgáló mérleg zárlati időpontjában;

b) továbbá azt, hogy úgy a nemes anyagokból álló anyag- és árukészleteknél, valamint a pótyanyagkészleteknél mik voltak az 1937., 1938. és 1939. években az átlagos beszerzési árak és ezekben az árakban az 1943. évi adókimutatás alapjául szolgáló mérleg zárlati időpontjáig minő változások következtek be.

4. A vállalatoknak a szóbanlevő tartalékok adómentes engedélyezését legkésőbb adóbevallásuk előterjesztésével egyidőben kell kérniük. Ha a vállalat ezt elmulasztja, ilyen kérelmet csak a következő évi bevallással kapcsolatban terjeszthet elő.

5. Az engedélyezett utánpótlási tartalékok elszámolásának módját és végső határidejét az anyag- és áruhiány, illetőleg az anyag- és árubeszerzési költségek megszűnését követő időkből fogom meghatározni. Amennyiben a meghatározott határidőig a vállalat ezt a tartalékok készleteinek pótlására nem használja fel, a tartalék az adóköteles üzleti eredménytől elkülönítetten lesz a társulati adó kimutatásának alapja.

II.

1. Az 1940: VII. t. c. 14. §-ának (3) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján hozzájárultam, ahhoz hogy gyári jellegű iparvállalatok — minden külön kérelem és engedély nélkül — az 1943. évtől kezdve az adókimutatás alapjául szolgáló mérlegükben értékcsökkenési tartalékaik kiegészítésére adómentes felújítási tartalékokat létesíthessenek. Ilyen felújítási tartalék létesítésére azonban csak géberendezési és felszerelési tárgyaknál van mód.

2. A tartalékolás mértékét az 1943. évre szóló adókimutatásnál a géberendezési és felszerelési tárgyakkal kapcsolatban azok beszerzési értékének legfeljebb évi 5%-ában állapítottam meg.

3. Az értékükben teljesen leírt géberendezési és felszerelési tárgyaknál kapcsolatban a tartalékolás mértéke a beszerzési érték évi 2%-ánál több nem lehet.

4. A felújítási tartalékba helyezett összegek nem haladhattak meg az 1943. évi adókimutatás alapjául szolgáló mérleg szerint jelentkező tiszta nyereség 20%-át.

5. A felújítási tartalékok felső határának megállapítása szempontjából a mérlegszerű nyereségek az adókimutatás alapjául szolgáló mérlegben kimutatott nyereségnek az üzleti év zárása előtt, az eredmény terhére a mérlegben belül adóköteles tartalékba helyezett összegekkel növelt összegét fogom számitásba venni. Természetesen abban az esetben, ha a mérlegszerű nyereség egy részét, vagy az egész nyereséget a közgyűlés határozata alapján az 1940: VII. t. c. 14. §-ában felsorolt adómentes tartalékok javadalmazására fordították, ezeket az összegeket a mérlegszerű nyereségből le kell vonni.

6. A felújítási tartalék az eredmény számla terhére létesítendő s a rendes értékcsökkenési tartaléktól elkülönítve kezelendő: a felújítási tartalékba helyezett összegek tehát az érték-

csökkenési tartalékolás mértékének megállapításánál figyelembe nem vehetők.

7. A felújítási tartalék mindaddig adómentesen kezelendő, amíg a vagyontárgyak tényleges felújítása meg nem történt. Amennyiben a vagyontárgyak felújításával kapcsolatban ez a tartalék vagy annak egy része nem használtatik fel, a fennmaradó összeg nyereségeként elszámolásra kerül. Az elszámolás módját és végső határidejét — annak idején — rendelettel fogom megállapítani.

III.

1. A fentiek szerint utánpótlási, illetőleg felújítási tartalékokba helyezett összegek egyharmad része erejéig a vállalatok kötelesek az általam kijelölt szervtől — erre a célra különleges feltételek és visszafizetési módozatok mellett kibocsátásra kerülő — kincstári jegyeket átvenni.

2. E kincstárjegyek 4%-os kamatozásúak, el nem idegeníthetők, tehát zárolt számlán kezelendők és három éves lejáratúak. Ha az a vállalat, amely ilyen kincstárjegyet vett át, igazolja, hogy e kincstárjegyek átvételére fordított összegekre az iparügyi miniszter úr által fontosnak tartott beruházások céljaira vagy készleteinek kiegészítésére a három évi visszafizetési határidőn belül szüksége van, úgy a pénzügyi kincstár az átvett kincstárjegyeket lejárat előtt visszaváltja.

3. Rendkívüli körülmények alapján különösen méltánylást érdemlő esetekben egészen kivételesen hajlandó leszek egyes vállalatokat — külön előterjesztett kérelem alapján — a kincstárjegyek átvételére vonatkozó kötelezettség alól esetleg felmenteni.

Budapest, 1943. november 24.

A miniszter helyett:

Csik s. k.
államtitkár.

Barát László
GRAFIKAI SZAKÜZLET

galvanotechnikai cikkek
kereskedése

BUDAPEST, V., KOHÁRY-UTCA 2-4.

Telefon: 116-834, 128-235.

A nyomdai sokszorosító-
és papírfeldolgozóiparban
szükségelt összes gépek,
anyagok és eszközök.

Galvanizáló-üzemek re-
szére mindennemű beren-
dezés, vegyszer és fém-
csiszoló anyag.

KRAUSE Maschinenfabrik, Leipzig

PLANETA Druckmaschinenwerk AG, Radebeul

VOMAG Maschinenfabrik AG, Plauen

PRAKMA Maschinenfabrik G.m.b.H., Berlin

Magyarországi képviselő:

Első Magyar Betűöntőde Rt.

Budapest VI. kerület, Dessewffy utca 32. szám, Telefonszámok: 122-370 és 120-322

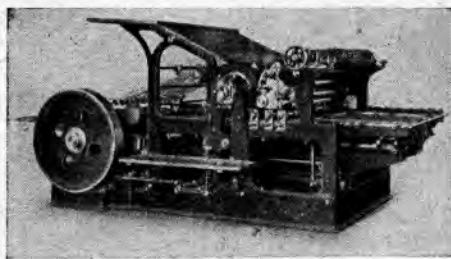
Locilleux Ch. és Társa Rt.

A VILÁG LEGREGIBB NYOMDAFESTÉK GYÁRA

IRODA ÉS RAKTÁR: IV., FERENC JÓZSEF-RAKPART 27.
TELEFON: 269-635, 269-778. :: GYÁR: BUDAFOKON

Különlegességek: háromszínyomó- és könyvkötő-festékek.

VELOX GYORSSAJTÓK
AUTOLANG AUTOMATIKUS GYORSSAJTÓK

„VELOX”

GYORSSAJTÓ

LANG L. GÉPGYÁR RT. BUDAPEST

Vezérképviseelő: LÁNCZI LÁSZLÓ okl. gépészmérnök
BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 60. TELEFON: 122-367.

HOSTMANN-STEINBERG, CELLE
NYOMDAFESTÉK GYÁRAK

ALAPÍTVÁ 1817.

MAGYARORSZÁGI LERAKAT:
TECHNOCOLOR
GRAFIKAI SZAKÜZLET
REIMANN F. GY. WALTER
BUDAPEST, V., THURZÓ-KÖZ 6/a.
TELEFON: 291-526.

LÁNCZI
LÁSZLÓ

OKL. GÉPÉSZMÉRŐK
GRAFIKAI
SZAKÜZLETE ÉS
GÉPJAVÍTÓ MŰHELYE

BUDAPEST,
V., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 60.
TELEFON: 122-367.

Az összes könyvnyomdai, litografiai,
könyvkészeti és dobozgyári gépek, be-
rendezések és anyagok szállítása.

Legújabb gyorsajtók, rotációs gépek, tégely- és
cylinder-automaták, ömberakók, fűző-, vágó-, hajto-
gató és vonalozógépek stb., stereotypiai-, chemi-
grafiai-, galvanoplastikai és reprodukciós gépek,
berendezések és anyagok.

Gyári új és keveset használt, generaljavít-
ott gépeket teljes jótállással, raktárról
szállít.

VASADI
ÉS
VÉRTESI

Telefon:
122-114.
113-086.

Cégtulajdonos:
VÉRTESI ALADÁR

LEVÉLBORÍTÉK ÉS
PAPÍRNEMŰGYÁR
Budapest, VI., Vörösmarty-utca 50. sz.

Kő- és könyv-
nyomdai festékek

LUZ
FESTÉKGYÁR RT.
BUDAPEST, XIV.,
ÖRNAGY-UTCA 4.
TELEFON: *297-229.

Városi lerakat:
VI., Vörösmarty-utca 25

Spicálkötést

műanyagból is

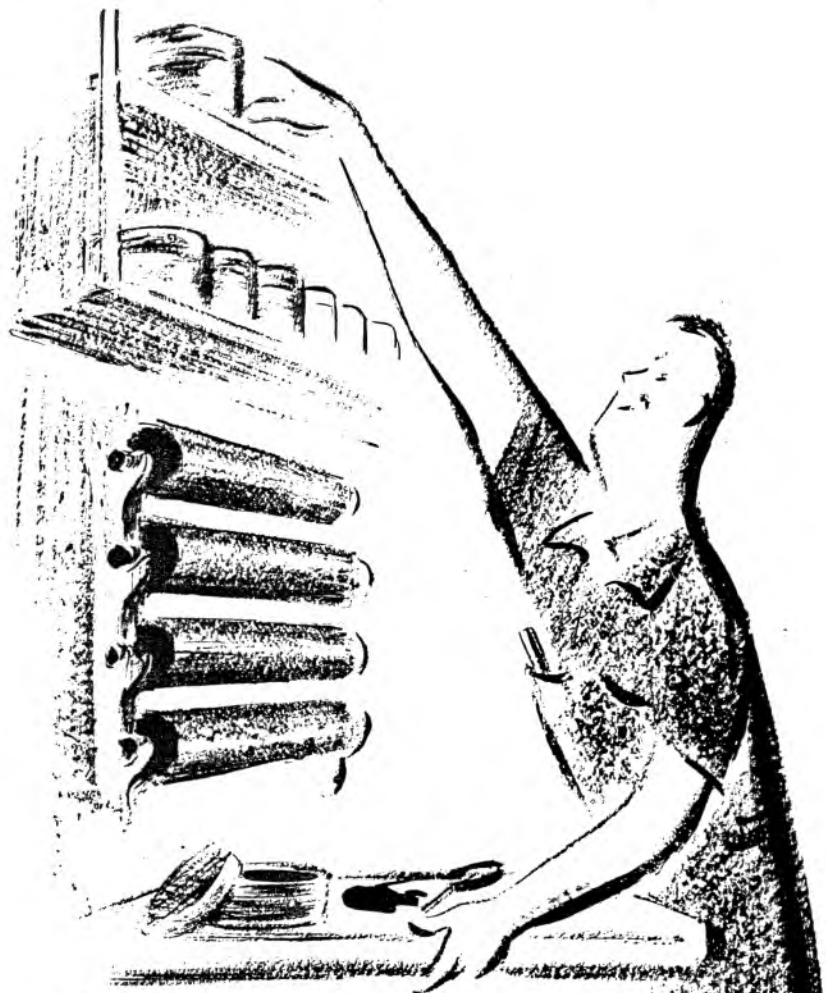
szabadalmazott változatokban és cserél-
hető lapokkal is — tökéletes kivitelben
gyorsan szállít

MOIRET F. ÖDÖN RT.

ENYVEZETT PAPIROKAT
KONWALLINTÓL
Budapest, V., Újpesti rpt. 3. Tel.: 119-680.

Kálvós

Eléri?

Hogyne, a legjobb eredményt éri el GLEITSMANN-festékekkel. Magas-, mély-, offset- és könyomáshoz minden színben, raktárról állandóan kapható

HOHLBAUM FERENC

BUDAPEST VI, DESSEWFFY-U. 37 · TEL. 120-961 · SÜRGÖNYCÍM: PERFECTA

Börbarna 38229. könyvnyomdai festékekkel nyomva

MAGYAR NYOMDÁSZ TÁRSASÁG

Hungarian Society of Printers

A kiadvány a Magyar Nyomdász Társaság által létrehozott

KÖNYVDIGITALIZÁLÁS

programja keretei között készült el.

Támogassa Ön is szakmai törekvéseinket,
tudjon meg többet Társaságunkról.

www.magarynyomdasz.hu/mnyt

Köszönjük támogatóinknak, tagjainknak,
akik hozzájárulásukkal, támogatásukkal
lehetővé tették a kiadvány
digitális formátumban
való megjelenését.

Őrizzük meg szakmai örökségünket!!